

24.98x32.66	1/2	עמוד 26	מספחה - חדשות של הציבור החרדי	20/08/2020	74158652-8
עד - ראש המכון למדיניות ואסטרטגיה בהבינתחומי הרצלי - 84260					

אליעזר שולמן
eliezer@mishpacha.com

26 ירושת ארגמן | אליעזר שולמן
חושף את ראש השב"כ החלופי

תיק דובאי

ביום חמישי בשבוע שעבר, בעיי צומה של ישיבה נוספת בנושא הקורונה, קם ראש הממשלה נתניהו ואמר לנוכחים שעליו לצאת לכמה דקות כדי לעשות היסטוריה. אמה, והלך לחדר העבודה שלו בלשכתו. רק מעטים שמו לב לכך שנתניהו משתמש בטלפון המאובטח בלשכתו, זה שיש סביבו סליל אדום בזהק, וכי את השיחה הוא מנהל מעט נרגש. מישהו מאנשי לשכתו סימן לצלם של לשכת העיתונות הממשלתית לעשות כמה צי-לומים. הצלם נכנס לחדר ועשה את מלאכתו תוך שהוא שומע את ראש הממשלה משוחח באנגלית. דקות אחדות לאחר מכן היו אלה שרי הממשלה החברים בקבינט הקורונה, שגילו חוסר הקשבה. סר-כנות הידיעות 'רויטרס' דיווחה כי ישראל דובאי סיכמו בתיווכו של נשיא ארה"ב על הסכם נורמליז-ציה שיכלול קשרים דיפלומטיים מלאים והסכמי סחר שונים. השרים ראו את הדיווח ולכנסו מבטים. תוך שניות עסקו כולם ב'הסכם אברהם' וביקשו לדעת מה ההישגים שיש בו. חלפו כשעתיים עד שראש הממשלה פיזר את הערפל ועדכן בפרטי ההסכם.

זה לא סוד שהיחסים בין ישראל למדינות המפ-רץ, לא רק איחוד האמירויות, קיימים כבר תקופה ארוכה. גם על רקע המתוחות המשותפת מול איראן וגם על רקע שיתופי הפעולה הכלכליים והטכנו-לוגיים הגלויים ואלה שאינם. הניסיון לתת פומבי ליחסים האלה גם כן לא חדש ומגיע בנושא הת-קיימו עוד הרבה לפני תוכנית הסיפוח. אבל הסיפוח הוא שהביא עימו לבסוף את ההחלטה להציע לכל הצדדים להתקדם יחד. התגובות היו טובות והד-ברים התגלגלו מהר - כולל מפגשים בין הצדדים המעורבים וטיסות מרובות על קו ישראל-המפרץ. מבחינת ישראל מדובר בהישג משמעותי. לצד פתיחתה של מדינת מערב המהשוכות במזרח התי-כון בפני סחורות ישראליות, שדרכה יוכלו למצוא נתיבים למדינות ערביות ומוסלמיות נוספות, איחוד האמירויות מעורבת כמעט בכל סכסוך מדיני וצבאי שמתחולל באזור - כולל באיראן.

זוהי מדינה שפתחה השנה נציגות דיפלומטית בסוריה, שמעורבת צבאית במלחמה שמתחוללת בלוב, שהייתה שותפתה של סעודיה במלחמה בתימן ושותמכת גדולה במשטר בסודאן, מדינה שמנה-לת גם היא יחסים נורמליים למחצה עם ישראל. באיחוד האמירויות פועלות יותר מ-3,000 חברות איראניות, ובין שתי המדינות נחתם הסכם לשיתוף פעולה צבאי להגנת השיט במפרץ הפרסי. ישראל ואבו דאבי רואות עין בעין את בלימת ההשפעה האיראנית באזור, אבל בעוד שאיחוד האמירויות מעדיפה מהלכים דיפלומטיים שקטים מול איראן, ישראל פועלת מדינית וצבאית נגדה.

שליטה בפועל של איחוד האמירויות, יורש העצר מוחמד בן זאיד, הצליח לקדם את מדינתו למעמד שמאפיל במידה רבה על זה של שכנתו סעודיה, ששליטה בפועל, מוחמד בן סלמאן, הפך לאישיות בלתי רצויה בווישינגטון - ולאחרונה מעורר את חששה בשל הידוק יחסיו עם סין ועם רוסיה ושאיפתו לפתח תוכנית גרעינית.

מעמדה והשפעתה של איחוד האמירויות מאפ-שרים לה לנהל מדיניות חוץ עצמאית, שאינה תלויה

בהסכמתן של אחותיה מדינות המפרץ, שמאוגדות בהסכם שיתוף פעולה, ובה בעת היא מעניקה להן הכשר לקדם הסכמים "פרטיים" עם ישראל. מועמדות אפשריות לכך הן בחריין ועומאן, ואפילו קטאר, שכבר אירחה בעבר נציגות ישראלית רשמית ומתוכננת בין ישראל לבין חמאס וכעת עשויה להיות אחת המדינות הבאות בחתימה על הסכם נורמליזציה עם ישראל. נתניהו בחר שלא לחלוק בתהילה עם שותפיו לממשלה, שר הביטחון וראש הממשלה החליפי בני גנץ כמו גם עם שר החוץ גבי אשכנזי, ואף לפגוע בהם פומבית. כאשר נשאל בשיחה עם עיתונאים האם גנץ ואשכנזי היו שותפים למו"מ, הוא השיב שהוא חשש שהשיחות ידלפו לאיראנים ולכן מידר אותם עד לשיחה שניהל עם טראמפ ובן זאיד, בה סוכם על ההסכם. דבריו אלה זכו לביקורת רבה. מדובר ברמטכ"לים לשעבר שבתפקידם היו חשופים לסודות הכמוסים ביותר של ישראל.

מי שעמל קשה מאוד על היחסים בין מדינות המפרץ לישראל היה ראש המוסד יוסי כהן. הוא היה האיש שניהל את המגעים. גם הוא לא זכה לקרדיט. כהן הוא אחד מראשי המוסד המוצלחים ביותר. יש לו שלל הישגים, מה שהביא לפני תקופה קצרה את נתניהו להפציר בו להאריך את כהונתו עד יוני 2021 - זאת "בשל האתגרים הביטחוניים העומדים בפני מדינת ישראל".

במבצעים הבולטים שעליהם פיקד נמנית החרמת המסמכים האיראניים ב-2018, שהוכיחו כי טהרן פעלה לפיתוח נשק גרעיני. בכהונתו עבר המוסד שורת שינויים שבמסגרתם נהנה מזינוק בתקציבים, החל לפעול בשיטות חדשות והעלה את מספר המב-צעים. בין השאר יוחסו לו ההתנקשות במהנדס מוח-מד א-זווארי, שעבד עם חמאס בפיתוח מטוסים ללא טייס, וההתנקשות במהנדס חמאס פאדי אל-בטש.

כהן ייצג את נתניהו בשליחותיו מדיניות רבות באירופה, בארצות הברית, באפריקה ובמדינות ערב ומדווח על פעילותו רק לאוזניו. הוא נמצא בקשרים קרובים עם ראשי ארגוני מודיעין זרים והרבה להעביר מסרים מדיניים בגנות איראן.

במהלך הגל הראשון של משבר הקורונה הוביל המוסד, בראשות כהן, גל רכש של בדיקות ואף ניסה לרכוש מכונות הנשמה ממדינות. המשנה למנכ"ל משרד הבריאות, איתמר גרוטו, אמר אז כי הבדיקות שנרכשו אינן נחוצות - ומעבר לכך נמת-חה ביקורת על היעדר חשאיות בחלק מהמבצעים. כשנשאל שר הביטחון או, נפתלי בנט, אם המוסד גנב ציוד רפואי כדי להביאו לישראל - הוא לא הכחיש. תהיה הסיבה אשר תהיה, היעדר הקרדיט לכהן זכה לתשומת לב.

לעומת ראש המוסד שהבליג, הרי ששר הביטחון גנץ ושר החוץ אשכנזי ביטאו את אכזבתם. "לא תקין שלא עודכנתי על ההסכם עם האמירויות", אמר גנץ, "הדלפות זה עניין של אחרים. אני מעולם לא הדלפתי דבר", אמר ושיגר רמז לנתניהו שהואשם בעבר בהדלפות שונות.

המטוס ששכנע

ראש הממשלה נתניהו הכחיש שבוע את הפר-סום בידיעות אחרונות כי מה ששכנע את האמירויות

לחתום על ההסכם היה סיכום על עסקת נשק בשווי של עשרות מיליארדי דולרים, שכוללת כטב"מים מתקדמים, מטוסי F-35 וכלי טיס נוספים, שיספקו לה על ידי ארצות הברית.

כמו תמיד צריך לשים לב לתוכן המדויק של הדברים, כפי שציין האלוף במילואים עמוס גלעד: "יש פה דברים שלא ייאמנו אם הם נכונים. ראש הממשלה מכחיש שהסכים, אבל הוא לא מכחיש שיש עסקה כזאת. למסור מטוס F-35 למדינה ער-בית זה פתח למתן המטוס למדינות נוספות. טורקיה הייתה ידידה והפכה לאויבת, איראן הייתה אחות של ממש והפכה לאיום קיומי. בעוד שנים אנחנו עלולים לסבול מזה, הרבה מאוד אנשים ייפגעו".

דברים דומים ניתן היה לשמוע משר הביטחון גנץ. "אף אחד לא יספר לי מה אפשר ומה אי אפשר, ואני אומר לכם שאסור לקחת סיכונים ביטחוניים. צריך לוודא שהאינטרסים הביטחוניים שלנו מת-קיימים ולוודא שנותנים פתרון ביטחוני לכל אתג-ר כל עוד אני שר הביטחון, לא יזוז פה דבר ללא תיאום ובצורה ביטחונית אחראית", אמר ורמז לדיווחים על האישור שנתן נתניהו למכירת צוללות למצרים בלי ידיעתו של שר הביטחון באותה תקופה משה יעלון. נתניהו לא הסביר עד היום מדוע נתן את האישור ללא ידיעת יעלון.

ה-F-35 הוא מטוס הנחשב למתקדם בעו-לם. בחיל האוויר מספרים על מטוס שיכול לצוץ בהפתעה בכל נקודה במזרח התיכון - לתקוף את המטרה ולהסתלק כלעומת שבא בלי שיבחינו בו. בשנים המעטות שהוא בארץ הצליחו בחיל האוויר לתת מענה למגבלות שבעבר נטען שיש למטוס, כמו רדיוס פעולה מוגבל או יכולת נשיאת חימוש מוגבלת. ניתן גם מענה לשאלה אם הוא מכסה את כל שטחה של איראן.

בעבר פורסם כי באחת מטיסות האימון שביצע חמקן F-35 של חיל האוויר הוא חשף את מיקומו, בתוכנית מכ"ם אזרחיות, כשפתח משרד לא מוצ-פן מעל הכור למחקר גרעיני בדימונה ושידר קוד שמשמעותו תקלה במערכת הקשר במטוס. המשדר הלא מוצפן בו נעשה שימוש למשך 20 דקות, גרם לזינוק במישור אבטחת המידע, כאשר תוכנות מעקב אחרי מטוסים אזרחיים יכלו להבחין בו ובאתרים המסווגים שחלף על פניהם.

פרטים מעטים ידועים על המטוס. הוא בעל יכולת מרשימה של איסוף וניתוח מידע מזירות שונות מה חשוך כוח אדם רב. ככתבה שפורסמה בידיעות אחרונות לפני מספר חודשים בה רואיינו טייסים מחיל האוויר הם תיארו את חוויית טיסה במילים הבאות: "המטוס משוחח איתך ומציע פת-רונות. לפעמים אתה מתווכח איתו. בסוף אין תחליף לשכל האנושי".

טייסים אחרים תיארו זאת: "לא רואים אותו, גם לא שומעים אותו. את כל הפעולות הוא יודע לעשות לבד. בנוסף, המטוס הזה חי ברשת ויודע לתקשר עם העולם כולו בו זמנית".

זו הייתה נקודת התורפה של המטוס: הטכנולוגיה, ארך זמן רב עד שבצה"ל למדו על מערכות המחשב שלו. היו שלבים בהם נראה היה כי בחיל האוויר לקחו הימור גדול מאוד בקליטת המטוס המורכב, שנשען רק על מערכות טכנולוגיות שנתמכות ברשת. החיל התמודד בשנתיים האחרונות גם עם שלל פרסומים

יש להיה ראש השב"כ הבא אחריו? נדב ארגמן

19.61x31.93	2/2	עמוד 27	משפחה - חדשות של הציבור החרדי	20/08/2020	74158651-7
עד - ראש המכון למדיניות ואסטרטגיה בהבינתחומי הרצלי - 84260					

עסקות נשק בשווי של עשרות מליארדי דולרים? שליט דובאי עם נשיא ארה"ב. צילום: AP

קומנדרו, חטיבת צנחנים וחטיבת שריון, כולן במילואים כדי להבין את היעדים של כוכבי צריך לחזור לשתי המערכות האחרונות שבהן צה"ל לא השיג הכרעה מוחלטת: מלחמת לבנון השנייה ב-2006, שבה אחרי שבועות ארוכים של מלחמה יירי של מאות אלפי פגזים וטילים על דרום לבנון, בשילוב פעולה קרקעית, החיזבללה לא איבד את יכולת שיגור הטילים שלו על העורף הישראלי; ומבצע 'צוק איתן' ב-2014, שלא הצליח גם הוא להסיר את האיום הרקטי על ארצות ישראל, הפעם מדרום. היעד של תר"ש תנופה הוא להגיע למצב שבו ישראל מסוגלת להיכנס למערכה עם חיזבללה או חמאס ולהשיג הכרעה מהירה מולם, תוך הגעה אל הרוב המכריע של נקודות השיגור שמהן סופג העיר רף הישראלי טילים. צה"ל מבקש להצליח לנצח באמצעים מודרניים לוחמי גרילה, שמתעקשים להמשיך לירות גם כשכל מה שנתר סביבם הוא עיי חורבות.

מול זה ניצבת המציאות הדינמית. המזרח התיכון כולו נאנק תחת פגעי הכלכלה והקורונה וגם לחיי זבללה יהיו קשיי תקציבי, כשיתכנן את התעצמותו הצבאית בשנים הקרובות. במשרד האוצר מדברים על הצורך בהקטנת הפנסיות הצבאיות. צה"ל מוציא כיום 10 מיליארד שקל בשנה על שכה, ו-8 מיליארד שקל על תשלום גמלאות. פתרון אין בינתיים.

י' בעקבות נדב

שני מועמדים מתוך השב"כ מתמודדים על כיסאו של ראש הארגון, נדב ארגמן, שצפוי להתפנות בעוד 8 חודשים. האחד הוא י', שעשה את מרבית שירותו בתפקידי שטח בתחום הערבי, כרכז שגייס והפעיל סוכנים, מנהל דסק, ראש מרחב דרום בתקופת מבצע 'צוק איתן' וסגן ראש אגף הטכנולוגיה. י' היה סגנו של ארגמן ולפני כשנתיים הושאל למנהל למחקה פיתוח אמצעי לחימה ותשתית טכנולוגית (מפא"ת) במשרד הביטחון. המועמד השני הוא ר', שכמו ארג' מן צמח באגף המבצעים ועמד בראשו. אף שלעיתים היו מחלוקות מקצועיות ביניהם, ר' נחשב לחביבו של ארגמן והאחרון רואה בו את יורשו. ההחלטה בסוגיית זהותו של ראש שב"כ הבא, כפי שכתב יוסי מלמן ב'הארץ', תלויה בראש ובראשונה בראש הממשלה. אם נתניהו ירצה למנות את מי שהוא חפץ ביקרו, לא תעזור שום המלצה של הדמות הפורשת. יש הסבורים כי נתניהו מייעד לתפקיד ראש שב"כ הבא את מאיר בן שבת, ראש המטה לביטחון לאומי. אחדים סבורים כי בן שבת אינו מתאים לתפקיד מסיבות שונות. ■

פעולות שעל חלקן אנחנו שומעים וחלקן לא מתפרסמות בתקשורת. "אנחנו חייבים להמשיך לוודא שנוכל לשלוט באוויר, שחופש הפעולה שלנו לא יוגבל. בשביל זה המטוס הזה נועד. התרומה שלו משמעותית מאוד", אומר גורם במערכת הביטחון.

עוברים לשטח בנוי

מפת האיומים שישראל ניצבת בפניה כיום, כך עולה מהתוכנית הרב שנתית 'תנופה', שונה לחלוטין טין מהקודמות לה. המערכות הבאות, אם יפרצו, מול חיזבללה בלבנון, חמאס ברצועת עזה ואפילו כוחות פלסטיניים חמושים ביהודה ושומרון, יתנהלו באזורים אורבניים צפופים. האויב יסתתר בהן מאחורי אוכלוסייה אזרחית ויעשה שימוש רב במ"ר חב התת-קרקעי. המפתח טמון ביכולת לאתר את יחידות האויב במהירות, אף שהוא יבחר להימנע משטחים פתוחים, שבהם קל יותר לצה"ל לנצל את יתרונו בכוח אווירי ובטכנולוגיה.

באמצעות לא פחות מ-40 צוותים ששקדו עליה עוצבה תוכנית 'תנופה'. שדה הקרב העתידי יהיה דיגיטלי - מהלך שיאפשר, למשל, העברת מידע מלא על זירת הקרב בזמן אמת למפקד מחלקה, והפעלת מטוסי קרב מהשטח. כל אלה יניבו אפשרות לניהול מלא של האש של כוחות צה"ל באמצעות בינה מלאכותית.

על פי התוכנית קיים צורך בהגדלה משמעותית של מספר הנגמ"שים מסוג איתן ונמר שברשות הצבא, דבר שיאפשר הבאת החיילים עד למרחק 3 ק"מ משדה הקרב. התוכנית כוללת גם הרחבה של שכבות ההגנה הישראליות מאיומים אוויריים, מל"טים וטילי שיוט; שדרוג והוספה משמעותית של טילי יירוט מסוג טמיר - אותם טילים שמשגרת מערכת כיפת ברזל כשהיא מיירתט טילים הנורים על ישראל; כמו גם את שדרוג מערכות החץ 2 וחץ 3, שנועדו להגן על ישראל מאיומים בליסטיים; שדרוג יכולות ההגנה של ישראל ממתקפות סייבר ושדרוג יכולות תקיפת הסייבר שלה.

המטרה היא להפוך את צה"ל למכונה המסוגלת להביא הישגים גבוהים יותר בפרק זמן קצר יותר ובמחיר נמוך יותר - ככל שמדובר בפגיעה בחיילים ובעורף. זאת, באמצעות מתן סדרת מהלומות רב-ממדית, הכוללת תקיפה באש, לוחמה אלקטרונית, לוחמת סייבר ושילוב פעולה של כל החילות יחד בהשמדה של האויב בקצב אש מוגבר. במשימה הזאת עוסקת היחידה הניסיונית החדשה, 'רפאים' שמה, שסביבה מוקמת כעת האוגדה החדשה, אוגדה 99. באוגדה זו תשתלב גם חטיבת הח"ר כפיה, לצד חטיבת

שליילים, שהציגו את ה-F-35 ככישלון. קצינים בכירים בחיל האוויר עשו לילות כימים בהגנה על המטוס ועל יכולותיו. "אי אפשר לקלוט מטוס חדש בלי תקלות, בטח מטוס מהסוג הזה", אומרים בחיל האוויר. "גם כשקלטנו מטוסים בעבר היו הרבה מאוד תקלות, אבל יש לנו מערך מעולה שידע ויכול להתמודד עם ניטור התקלות, הבנת המשמעות וטיפול בהן בצורה הנכונה".

חברת לוקהיד מרטין, שמכרה את ה-F-35 לכמה מדינות, התחייבה לטפל בתקלות, ככל שיתגלו, במפעל האמריקאי שלה, אולם ישראל הייתה המדינה היחידה שהוחרגה מעסקת המכירה, והיא זו שמתקנת את המטוסים ומטפלת בהם בארץ. "מטוס ישראלי עוזב את הארץ רק לצורך פעילות מבצעית. כל היכולת נשארת במדינת ישראל", מסביר גורם בכיר בחיל האוויר, "לא רצינו להיות תלויים באמ"ריקאים. העובדה שה-F-35 טופל בישראל הקלה על הקשיים בקליטה ובהתמודדות עם בעיות. למשל, היינו צריכים לחבר את המטוס לצבא היבשה, להיניס מערכות תקשורת ישראליות כדי שהטייס יוכל לתקשר עם המג"ד. התגברנו על הכל".

היה זה מפקד חיל האוויר שחשף לאחרונה כי במטוס כבר נעשה שימוש בתקיפות מבצעיות של החיל. הוא לא הרחיק בנושא אך ציין באופן כללי כי המטוסים יכולים להיות הראשונים לחזור לשטח האויב מבלי להתגלות, להרוס את אימי הקרקע אוויר ובכך לפנות את הדרך למטוסי F-35 נוספים שנשאו תחמושת.

כלי תקשורת זרים ייחסו בעבר לחיל האוויר הישראלי תקיפות משמעותיות בלב סוריה, כולל תקיפה בשדה התעופה בדמשק. על פי הפרסומים, ישראל פעלה במרחב כדי לנטרל שיירות נשק שהיו בדרכן לחיזבללה. בפרסומים נטען כי התקיפה בוצעה מרחוק. כלומר, מטוס עומד מעל לבנון או הר אביטל ברמת הגולן ויורה טילים מדויקים למטרות מרוחקות. במסגרת זאת ה-F-35 כבר הוכיח את הערך שלו בתיאום פעילות מערכות הגנה אוויריות של ישראל. באמצעות טכנולוגיה שהוטמעה במטוסי ה'אדיר', הם מהווים כלי חשוב להתמודדות אפשרית עם איום הרקטות של חיזבללה על ידי זיהוי ותיעודן מטרות מתמשך עבור חיל האוויר.

מאידך, יש מי שאומרים כי אם נכונים הפרסומים הזרים והסורים או הרוסים ידעו להגיד היכן היה מטוס ישראלי בזמן שתקף מרחוק - מדאיגה מאוד, ומצביעה על יכולות גילוי שלא היו בעבר למדינות השכנות. יודעים או טועים, האפשרות לביצוע תקיפה כזאת על ידי מטוס האדיר היא בדיוק המשימה שאליה הוא נועד. יש להניח כי חיל האוויר פועל כיום בכל רחבי המזרח התיכון מסביב לשעון, ומבצע